

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/B/2018/36097107837610244

ANALÝZA VÝNOSOV V ÚČTOVNÝCH JEDNOTKÁCH
PODNIKATEĽOV

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**ANALÝZA VÝNOSOV V ÚČTOVNÝCH JEDNOTKÁCH
PODNIKATEĽOV**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Antónia Kovalčíková, PhD.

Bratislava 2018

Petra Bajzová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Petra Bajzová

ABSTRAKT

BAJZOVÁ, Petra: *Analýza výnosov v účtovných jednotkách podnikateľov*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – doc. Ing., Antónia Kovalčíková, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2018, 41 strán.

Cieľom bakalárskej práce je analýza výnosov v účtovníctve podnikateľov v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v Slovenskej republike v súčasnosti a analýza, porovnanie a vyhodnotenie obsahu a štruktúry výnosov v konkrétnych vybraných účtovných jednotkách na základe individuálnych účtovných závierok s cieľom vyhodnotenia výkazu ziskov a strát a poznámok ako zdrojov informácií užitočných na posúdenie obsahu a štruktúry výnosov. Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 10 grafov, 6 tabuliek a 3 prílohy. Prvá kapitola je venovaná charakterizovaniu výnosov, výkazu ziskov a strát a poznámok ako zdrojov informácií o výnosoch. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ bakalárskej práce a jeho čiastkové ciele. Určili sme si objekty skúmania a metódy skúmania ktorými vybrané objekty skúmame. Záverečná kapitola sa zaoberá analýzou výnosov v konkrétnych účtovných jednotkách na základe dostupných informácií z verejných účtovných závierok. Analyzované údaje sme porovnali a vyhodnotili.

Kľúčové slova: výnosy, výkaz ziskov a strát, účtovná závierka, účtovné jednotky

ABSTRACT

BAJZOVÁ, Petra: *Analysis of Income in the accounting entities of entrepreneur*. – University of economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. – doc. Ing., Antónia Kovalčíková, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2018, 41 pages.

The main aim of this bachelor thesis is to analyse incomes in accounting of entrepreneur in context of accounting legislation, including the financial statements valid in the Slovak Republic at present times and to analyse, compare and evaluate the content and structure of revenues in selected accounting units based on individual financial statements in order to evaluate the profit and loss statement and notes as sources of information useful for assessing the content and revenue structure. The work is divided into 3 chapters. It contains 10 graphs, 6 tables and 3 attachments. The first chapter is devoted to the characterization of revenue, profit and loss, and notes as sources of revenue information. The main part of

the bachelor thesis and its partial aims are characterized in the next part. We've determined observation objects and survey methods by examining selected objects. The final chapter deals with the analysis of revenue in specific accounting units based on available information from public financial statements. Analysed data was compared and evaluated.

Keywords: Revenue, Profit and Loss Statement, Financial Statements, Accounting Units

O B S A H

Zoznam tabuliek, grafov a schém.....	6
Úvod	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	8
1.1 Charakteristika výnosov	8
1.2 Výnosy z hospodárskej činnosti.....	9
1.2.1 Účtová skupina 60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	10
1.2.2 Účtová skupina 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.....	11
1.2.3 Účtová skupina 62 – Aktivácia.....	12
1.2.4 Účtová skupina 64 – Iné výnosy z hospodárskej činnosti	13
1.2.5 Účtová skupina 65 - Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti	14
1.3 Výnosy z finančnej činnosti	15
1.4 Výkaz ziskov a strát – zdroj informácií o výnosoch	16
1.5 Poznámky – doplnujúce informácie o výnosoch	19
2 Ciele práce, metodika práce a metódy skúmania	22
3 Výsledky práce a diskusia	24
3.1 Analýza výnosov za bežné účtovné obdobie 2016 v konkrétnych účtovných jednotkách.....	25
3.1.1 Kníhkupectvo Viera, s.r.o.	25
3.1.2 CBR Martinus, s.r.o.	25
3.1.3 Panta Rhei, s.r.o.	27
3.2 Porovnanie štruktúry výnosov za bežné účtovné obdobie (2016) na základe výkazov ziskov a strát konkrétnych účtovných jednotiek	30
3.3 Porovnanie výnosov konkrétnych účtovných jednotiek za dve účtovné obdobia (2015 a 2016).....	34
3.3.1 Kníhkupectvo Viera, s.r.o.	34
3.3.2 CBR Martinus, s.r.o.	34
3.3.3 Panta Rhei, s.r.o.	35
3.4 Vyhodnotenie výkazov ziskov a strát a poznámok ako zdrojov informácií o výnosoch konkrétnych účtovných jednotiek.....	36
Záver	37
Zoznam použitej literatúry	38
Zoznam príloh	40

Zoznam tabuliek, grafov a schém

Tabuľka 1	Účtové skupiny výnosov z hospodárskej činnosti	10
Tabuľka 2	Prehľad výnosov účtovnej jednotky Kníhkupectvo Viera.....	25
Tabuľka 3	Prehľad výnosov účtovnej jednotky Martinus za rok 2016	26
Tabuľka 4	Prehľad výnosov účtovnej jednotky Panta Rhei za rok 2016	28
Tabuľka 5	Tržby za vlastné výkony a tovar – Panta Rhei.....	29
Tabuľka 6	Výnosy z hospodárskej a finančnej činnosti Panta Rhei	29
Graf 1	Zloženie výnosov Kníhkupectva Viera.....	30
Graf 2	Zloženie celkových výnosov – CBR Martinus, s.r.o.	31
Graf 3	Zloženie výnosov z hospodárskej činnosti – CBR Martinus, s.r.o.	31
Graf 4	Zloženie výnosov z finančnej činnosti – CBR Martinus, s.r.o.	32
Graf 5	Zloženie celkových výnosov – Panta Rhei, s.r.o.	32
Graf 6	Zloženie výnosov z hospodárskej činnosti – Panta Rhei, s.r.o.	33
Graf 7	Zloženie výnosov z finančnej činnosti – Panta Rhei, s.r.o.	33
Graf 8	Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Kníhkupectvo Viera, s.r.o.	34
Graf 9	Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Martinus	35
Graf 10	Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Panta Rhei, s.r.o.	36

Úvod

Výnosy predstavujú neoddeliteľnú súčasť výkazu ziskov a strát a poznámok. Vďaka výnosom je možné vyčíslenie výsledku hospodárstva, ktorý neskôr slúži ako zdroj informácií pre používateľov účtovnej závierky. Výsledok hospodárenia vzniká ako rozdiel medzi výnosmi a nákladmi. V poznámkach sa potom uvádzajú jednotlivé výnosy alebo dôležité dodatky k výnosom, ktoré nebolo možné vidieť vo výkaze ziskov a strát a účtovná jednotka je presvedčená o ich dôležitosti.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza výnosov v účtovníctve podnikateľov v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v Slovenskej republike v súčasnosti a analýza, porovnanie a vyhodnotenie obsahu a štruktúry výnosov v konkrétnych vybraných účtovných jednotkách na základe individuálnych účtovných závierok s cieľom vyhodnotenia výkazu ziskov a strát a poznámok ako zdrojov informácií užitočných na posúdenie obsahu a štruktúry výnosov.

V práci sme použili účtovné závierky, ktoré sú verejne dostupné na portáli registra účtovných závierok, kde sme získali informácie o reálnych hodnotách cez ich individuálne účtovné závierky. Získané poznatky o jednotlivých výnosoch, ktoré mikro, malá a veľká účtovná jednotka vykázala sme sledovali za dve bezprostredne za sebou nasledujúce účtovné obdobia.

Údaje, ktoré sme získali z každej účtovnej závierky sme potom porovnali medzi jednotlivými jednotkami. Na základe týchto informácií sme mohli určiť význam výnosov pre rozhodovanie interných a externých používateľov informácií o účtovných závierkach.

Pre túto prácu sme si vybrali analýzu výnosov troch kníhkupectiev na Slovensku. Ako zástupcu mikro účtovnej jednotky sme si zvolili Kníhkupectvo Viera, malej účtovnej jednotky kníhkupectvo Martinus a veľkej účtovnej jednotky kníhkupectvo Panta Rhei. Zvolili sme si tieto podniky, pretože sa jedná o slovenské firmy, ktoré často navštevujeme. Vybrali sme rôzne veľkostné skupiny, aby sme zobrazili rozmanitosť vykazovania výnosov vo výkaze ziskov a strát a v poznámkach jednotlivých skupín.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Vybrané účtovné jednotky sa podľa zákona č. 431/2002 Z. z.¹ zaraďujú do jednej z troch veľkostných skupín a to ako:

- mikro účtovná jednotka,
- malá účtovná jednotka,
- veľká účtovná jednotka.

Na to aby boli jednotlivé účtovné jednotky zaradené do týchto veľkostných skupín, musia spĺňať určité kritéria. Tieto kritéria predstavujú:

- celková suma majetku,
- čistý obrat,
- priemerný počet zamestnancov (počas účtovného obdobia).

Jednotlivé kritéria sú hlbšie definované v Zákone o účtovníctve.

Podľa týchto veľkostných skupín sa potom odlišujú štruktúry výkazov a strát a poznámok v jednotlivých skupinách.

1.1 Charakteristika výnosov

Už v zákone o účtovníctve je definované, že výnosom sa rozumie: „Zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť.“² Výnosy sa ocenia s ohľadom na aké ocenenie majetku alebo ocenenie záväzku sa jeho vznik viaže.

Pojem ekonomický úžitok je definovaný v ďalšom bode odseku 4 a to ako: „Možnosť priamo alebo nepriamo prispieť k toku peňažných prostriedkov a ekvivalentov peňažných prostriedkov.“³

Zvýšenie ekonomických úžitkov môže nastať niekoľkými spôsobmi, a to buď priamym nadobudnutím peňažných prostriedkov, nadobudnutím majetku, ktorým ale nie sú peňažné prostriedky alebo znížením záväzku, pričom všetky tieto prípady sú spojené so vznikom výnosov. Z predchádzajúcich informácií teda vyplýva, že výnosy môžu priamo alebo nepriamo prispieť k nadobudnutiu peňažných prostriedkov.⁴

¹ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov §2 ods. 5

² Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov §2 ods. 4 písm. c)

³ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov §2 ods. 4 písm. d)

⁴ MÁZIKOVÁ, Katarína. a kol. 2016. Účtovníctvo *podnikateľských subjektov I*. Bratislava : Iura Edition, 2016. s. **246.-247.** ISBN 978-80-8168-405-0.

Často sa stáva, že sa zamieňajú pojmy výnos a príjem, prípadne sa nesprávne používajú. Príjem je v zákone o účtovníctve definovaný ako: „Prírastok peňažných prostriedkov alebo prírastok ekvivalentov peňažných prostriedkov účtovnej jednotky.“⁵

Vznik výnosu môže byť spätý s pohybom peňažných tokov:

- Výnos a príjem vznikajú súčasne (napr. zaúčtujeme tržbu a zároveň nám aj pribudnú peňažné prostriedky pri platbe v hotovosti),
- Výnos vzniká skôr ako príjem (napr. zaúčtujeme pohľadávku voči odberateľovi, ktorá ale bude uhradená až v budúcnosti),
- Príjem vzniká skôr ako výnos (napr. prijatie preddavku v hotovosti od odberateľa za tovar alebo službu, ktorý síce súvisí s daným obdobím, ale časť výnosu prechádza do ďalšieho obdobia).

V účtovníctve podnikateľov sa účtuje o dvoch skupinách výnosov podľa druhu činnosti:

- výnosy z hospodárskej činnosti,
- výnosy z finančnej činnosti.

Výnosy sa účtujú na základe určitých zásad a to:

- zásada verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva,
- zásada aktuálnosti,
- zásada opatrnosti,
- zásada dodržania momentu realizácie,
- zásada časového a vecného priradovania nákladov k výnosom,
- zákaz kompenzácie nákladov a výnosov.

1.2 Výnosy z hospodárskej činnosti

Výnosy z hospodárskej činnosti predstavujú také výnosy, ktoré prevažne súvisia s predmetom podnikania účtovnej jednotky.

Na účty zaradené v účtovných skupinách 60 – 65 sa účtuje o výnosoch, ktoré vznikli z hospodárskej činnosti.

Takmer u všetkých účtovných jednotiek tvoria výnosy z hospodárskej činnosti väčšiu časť ako výnosy z finančnej činnosti.

⁵Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov §2 ods. 4 písm. f)

Tabuľka 1 Účtové skupiny výnosov z hospodárskej činnosti

Účtové skupiny výnosov z hospodárskej činnosti podľa platnej rámcovej účtovnej osnovy pre podnikateľov:
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar
61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob
62 – Aktivácia
64 – Iné výnosy z hospodárskej činnosti
65 – Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti

Zdroj: MÁZIKOVÁ, Katarína. a kol. 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I. Bratislava : Iura Edition, 2016. s. **248**. ISBN 978-80-8168-405-0.

1.2.1 Účtová skupina 60 – Tržby za vlastné výkony a tovar

V tejto účtovnej skupine sa účtujú tržby z predaja vlastných výrobkov, tovaru, a služieb, ktoré sú predmetom hospodárskej činnosti danej účtovnej jednotky. Tieto výnosy sú účtované so súvzťažným zápisom na ľarchu účtov skupiny 31 – Pohľadávky alebo účtu 211 – Pokladnica.

- 601 – Tržby za vlastné výrobky

Na tento účet sa účtujú tržby z predaja zásob vlastnej výroby, ako sú vlastné výrobky. Súčasťou tržieb sú aj zľavy, ako sú skontá a rabaty, ktoré slúžia na zníženie ceny a zvýhodnenie podmienok pre odberateľov.

- 602 – Tržby z predaja služieb

Na tento účet sa účtujú služby, ktoré sú predmetom podnikania danej účtovnej jednotky a teda súvisia aj s jej hospodárskou činnosťou. Súčasťou týchto tržieb sú, ako aj v predchádzajúcom účte zľavy, skontá a rabaty, ktoré majú slúžiť pre odberateľov na zvýhodnenie ich odberateľských podmienok.

- 604 – Tržby za tovar

Tovar predstavuje všetko, čo účtovná jednotka nakúpi a bez zmeny predá odberateľovi. Ako aj pri predchádzajúcich tržbách sú súčasťou tohto účtu aj zľavy a rabaty z tržby. Tieto tržby však musia byť zaúčtované v rovnakom období, ako aj úbytok tovaru, ktorý sa predal.

- 606 – Výnosy zo zákazky

Ako už názov napovedá, účtuje sa tu o zákazkovej výrobe a výnosoch zo zákazkovej výstavby nehnuteľností určených na predaj.

- 607 – Výnosy z nehnuteľností na predaj

Na tomto účte sa účtuje o tržbách z predaja nehnuteľností, ktoré boli obstarané na predaj. Pri obstaraní tejto nehnuteľnosti sa o nej účtuje na účet 133 – Nehnuteľnosti na predaj. Naopak úbytok predaných nehnuteľností z dôvodu predaja sa účtuje na ľarchu účtu 507 – Predané nehnuteľnosti a v prospech účtu 133.

1.2.2 Účtová skupina 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob

Na účty tejto účtovej skupiny sa účtuje podľa zvoleného spôsobu účtovania zásob a to úbytky a prírastky zásob vlastnej výroby, zmeny stavu zásob vlastnej výroby pri inventarizácii – ako rozdiel v sumách na začiatku a na konci daného účtovného obdobia, prípadne štvrťroka alebo polroka. Pod zásobami vlastnej výroby sa rozumie nedokončená výroba, polotovary, výrobky a zvieratá.

- 611 – Zmena stavu nedokončenej výroby

Ak v procese výroby príde ku prírastku stavov nedokončenej výroby, účtuje sa o tejto skutočnosti v prospech účtu 611 a na ľarchu príslušného účtu zásob. Naopak pri úbytku nedokončenej výroby sa účtuje na ľarchu účtu 611 a v prospech príslušného účtu zásob. Na tento účet sa účtuje aj rozpracovanosť iných činností, z ktorých nevznikajú hmotné výrobky, a to napríklad služby súdnych exekútorov alebo architektov.

- 612 – Zmena stavu polotovarov

Polotovarom môže byť všetko, čo bolo už v procese výroby, ale ešte nepredstavuje konečný produkt a predpokladá sa jeho dokončenie v budúcom procese, pričom sa o týchto skutočnostiach účtuje v prospech účtu 612. Na ľarchu tohto účtu sa účtuje pri úbytku polotovarov.

- 613 – Zmena stavu výrobkov

Výrobok predstavuje výstup, ktorý bol danou účtovnou jednotkou vyrobený a je určený:

- pre odberateľa, kde môže preňho predstavovať tovar, ktorý ďalej predá,
- pre konečného spotrebiteľa, ktorý ho už ďalej nepredáva a spotrebuje ho pre vlastnú potrebu.

V takýchto účtovných prípadoch sa účtuje na stranu Má Dať účtu 613 a súvzťažné na stranu Dal príslušného súvahového účtu zásob. V prípade prírastku stavu zásob sa účtuje v prospech tohto účtu.

- 614 – Zmena stavu zvierat

V postupoch účtovania sa hovorí, že na účet 614 sa účtuje najmä o zvieratách, ktorými sú mladé chovné zvieratá a zvieratá vo výkrme. Ide hlavne o zvieratá, ktoré nebudú priradené do základného stáda, lebo sú určené na mäso, nie na mlieko, vlnu, reprodukciu a podobne.⁶

1.2.3 Účtová skupina 62 – Aktivácia

Prostredníctvom týchto účtov sa eliminuje dopad nákladov na výsledok hospodárenia, teda nákladov, ktoré musí účtovná jednotka vynaložiť na výrobu dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku, materiálu a tovarov, ktoré vytvorila vo vlastnej réžii. Prostredníctvom účtov aktivácie vstupujú do hodnoty majetku. Pri aktivácii sa vykompenzujú náklady ktoré boli vynaložené na vytvorenie daného majetku.

- 621 – Aktivácia materiálu a tovaru

Na tento účet sa účtuje hodnota materiálu alebo tovaru vyrobeného vo vlastnej réžii. Súvzťažné účty pre účet 621 predstavujú účty zásob, kde sa účtuje na ťarchu týchto účtov, ako aj na ťarchu účtu 501 – Spotreba materiálu alebo 504 – Predaný tovar podľa zvoleného spôsobu účtovania zásob. Aktivácia je zaúčtovaná v ocenení podľa vlastných nákladov, ktoré musela daná jednotka vynaložiť na ich výrobu.

- 622 – Aktivácia vnútroorganizačných služieb

Účtuje sa tu aktivácie vnútropodnikových služieb, ako napríklad pri obstaraní dlhodobého majetku alebo zásob, ktoré si účtovná jednotka vie previesť aj sama, lebo vlastní nákladné auto. Pri reprezentácii sa môže použiť taktiež tento účet, ak sa však použijú vnútroorganizačné služby na reprezentáciu. Vtedy sa účtuje súvzťažne na ťarchu účtu 513 – Náklady na reprezentáciu. Do obstarávacej ceny daného majetku vstupujú prostredníctvom aktivácie vnútroorganizačné služby, ako sú prepravné a inštalácia.

- 623 – Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku

Na tento účet sa účtujú vytvorenie a aktivácia dlhodobého nehmotného majetku vytvoreného vo vlastnej réžii. Jeho súvzťažným účtom je účet 041 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku.

- 624 – Aktivácia dlhodobého hmotného majetku

⁶ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojné účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. s. 360. ISBN 978-80-9699-467-0.

Tento účet slúži na zaúčtovanie vytvorenia a aktivácie dlhodobého hmotného majetku, ktorý bol vytvorený vo vlastnej rézii. Na tento účet sa účtuje aj aktivácia nákladov, ktoré musí účtovná jednotka vynaložiť na výsadbu pestovateľských celkov trvalých porastov minimálne s trojročnou plodnosťou. Účtuje sa tak na stranu Dal tohto účtu a na stranu Má Dať účtu 042 – obstaranie dlhodobého majetku.⁷

1.2.4 Účtová skupina 64 – Iné výnosy z hospodárskej činnosti

V tejto skupine sa vykazujú výnosy, ktoré sa v menšom množstve účtujú a zriedkavo sa opakujú.

- 641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku
Rozdielom medzi účtami v skupine 60 a účtom 641 je, že majú odlišný charakter. Zatiaľ čo na účty skupiny 60 sa účtuje o tržbách vlastného výkonu a tovarov, ktoré sú vykonávané sústavne, teda sú predmetom podnikania danej účtovnej jednotky, na účet 641 sa účtujú tržby z dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, ktorý vlastníme za účelom vlastného použitia a nie na predaj. Väčšinou ide o majetok, ktorý už nie je potrebný alebo nenaplnil dôvod jeho nákupu. V prospech tohto účtu sa účtuje aj o tržbách za predaj zvierat základného stáda a ostatných zvierat, ktoré boli zaradené do dlhodobého hmotného majetku a účtovalo sa o nich na účte 026. Tento účet je párovým účtom k účtu 541– Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, z ktorých rozdielu sa určí výsledok z predaja. Pri predaji dlhodobého majetku sa účtuje v prospech výnosového účtu 641 a na ľarchu účtov skupiny 31.⁸
- 642 – Tržby z predaja materiálu
Taktiež ako aj pri tržbách z dlhodobého majetku, aj pri tržbách za predaj materiálu, je odlišnosť od účtov skupiny 60 v tom, že materiál, o ktorom sa účtuje na tomto účte bol nakúpený za účelom vlastného použitia, nie za účelom predaja. Aj tento účet má párový účet medzi nákladmi a to účet 542 – Predaný materiál, kde z rozdielu týchto dvoch účtov môžeme zistiť výsledok z predaja. Súvzťažné účty pre účet 642 predstavujú účty skupiny 31, kde sa účtuje na ľarchu týchto účtov.
- 644 – Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania

⁷ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojné účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. **s. 362**. ISBN 978-80-9699-467-0.

⁸ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojné účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. **s. 362**. ISBN 978-80-9699-467-0.

Ako už aj názov naznačuje, tento účet slúži na účtovanie pokút, penále a úrokov z omeškania. Ide o také pokuty, penále a úroky z omeškania, pri ktorých mal podnik uzatvorenú zmluvu s daným subjektom a využil svoje právo na sankcie, bez ohľadu na to či už daná pokuta, penále alebo úroky boli zaplatené. Neúčtuje sa tu o úrokoch z omeškania pri úveroch.⁹

- 645 – Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania

Platia rovnaké pravidlá ako pri účtovaní zmluvných pokút, penále a úrokov z omeškania.

- 646 – Výnosy z odpísaných pohľadávok

Účtuje sa tu o výnosoch z pohľadávok, ktoré boli odpísané v minulosti na účte nákladov a odvtedy neboli účtované na účte pohľadávok. Taktiež sa tu účtuje o postúpených pohľadávkach z hospodárskej činnosti.

- 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti

Ide hlavne o výnosy z hospodárskej činnosti, ktoré sa neúčtovali na predchádzajúcich účtoch, ako napríklad nároky na náhradu škody, či už voči zodpovednej osobe alebo poisťovni pri poisťných udalostiach. Alebo sa tu zohľadňuje bezodplatne nadobudnutý majetok, pričom ide o zúčtovanie odpisov odpisovaného dlhodobého majetku nadobudnutého bezodplatne. Ďalej sa tu účtuje o dotáciách z Európskej únie, zo štátneho rozpočtu alebo z iného zdroja. Avšak sa tu o nich účtuje iba ak je takmer úplne isté, že budú splnené podmienky, ktoré boli požadované na poskytnutie dotácie. Súvzťažným účtom je v tomto prípade buď účet 346 – Dotácie zo štátneho rozpočtu alebo 347 – Ostatné dotácie. V prípade, ak je účtovná jednotka výrobcom elektriny, môže na tomto účte účtovať o nároku na doplatok, so zápisom na ľarchu účtu 378 – Iné pohľadávky.¹⁰

1.2.5 Účtová skupina 65 - Zúčtovanie niektorých položiek z hospodárskej činnosti

- 655 – Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období: účtuje sa tu o vzniku komplexných nákladov. Jeho súvzťažným účtom je účet 382 – Komplexné náklady budúcich období, kde sa účtuje na jeho ľarchu.

⁹ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. **s. 363**. ISBN 978-80-9699-467-0.

¹⁰ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. **s. 363-364**. ISBN 978-80-9699-467-0.

- 657 – Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku: tu sa účtuje o postupnom umorovaní opravnej položky k nadobudnutému majetku. Prípadne môže ísť o odpis pomernej časti opravných položiek a to pri vklade časti majetku alebo predaji.¹¹

1.3 Výnosy z finančnej činnosti

V tejto skupine výnosov sa vykazuje o výnosoch z finančnej činnosti účtovnej jednotky, ktoré jej nastali počas účtovného obdobia. Ide o výnosy z úrokov, kurzových rozdielov a vyplývajúce z finančného majetku.

- 661 – Tržby z predaja cenných papierov a podielov

Na tomto účte sa účtuje o tržbách spojených s predajom cenných papierov, či už s dlhodobým alebo krátkodobým charakterom, ktoré boli účtované na účtoch:

- 061 – Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke,
- 062 – Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti alebo družstve s podielovou účasťou,
- 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely,
- skupiny 25 – Krátkodobý finančný majetok.

Účet 661 má párový účet v nákladoch a to účet 561 – Predané cenné papiere a podiely, prostredníctvom ktorého sa dá zistiť výsledok z predaných cenných papierov a podielov, ako rozdiel medzi týmito účtami.

- 662 – Úroky

V prospech tohto účtu sa účtujú úroky alebo obdobné plnenie. V prospech účtu 662 sa účtujú úroky plynúce z peňažných prostriedkov bežných a vkladových účtov. Účtujú sa ako súvzťažný zápis na ľarchu účtu 221- Bankové účty.

- 663 – Kurzové zisky

Tu sa účtujú rozdiely, ktoré vznikli z prepočtu cudzej meny, na menu euro. Tieto rozdiely môžu nastať na účtoch:

- Pohľadávok a záväzkov,
- cenných papierov a podielov,
- derivátov,
- cenín a peňažných prostriedkov,
- opravných položiek,

¹¹ CENIGOVÁ, Anna. 2016. Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016. Bratislava: Ceniga, 2016. s. 365. ISBN 978-80-9699-467-0.

- rezerv,
- ktoré boli vyjadrené v cudzej mene.
- 664 – Výnosy z precenenia cenných papierov
Ide o majetkové cenné papiere určené na obchodovanie, ktorých reálna hodnota sa zvýšila a práve o tomto zvýšení sa účtuje na účte 664.
 - 665 – Výnosy z dlhodobého finančného majetku
účtuje sa tu o podieloch na zisku, dividendách a úrokoch do splatnosti cenných papierov, ktoré boli zaúčtované na účtoch skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok, ak ide o účtovnú jednotku, ktorá je spoločníkom obchodnej spoločnosti alebo členom družstva. Priznané dividendy, podiely na zisku, nárok na vyrovnávací podiel a podiel na likvidačnom zostatku sa účtujú v prospech účtu 665.
 - 666 – Výnosy z krátkodobého finančného majetku
Dividendy, podiely na zisku a úroky, ktoré vyplývajú z krátkodobého finančného majetku účtovaného na účtoch skupiny 25 – Krátkodobý finančný majetok sa účtujú v prospech účtu 666.
 - 667 – Výnosy z derivátových operácií
Na tento účet sa účtuje o zmenách reálnej hodnoty derivátov určených na obchodovanie na tuzemskej alebo zahraničnej burze alebo inom verejnom trhu. Účtuje sa tak v prospech účtu 667 a na ťarchu účtov 373, 376, 377.
 - 668 – Ostatné finančné výnosy
V prospech tohto účtu sa účtuje napríklad o:
 - výnosy z poskytnutých záruk,
 - podiely na likvidačných zostatkoch akciových spoločností, ktorých akcie účtovná jednotka vlastnila,
 - inventarizačných prebytkoch finančného majetku,
 - dotáciách určených na kompenzáciu finančných nákladov,
 - odpustení pôžičiek.¹²

1.4 Výkaz ziskov a strát – zdroj informácií o výnosoch

Výkaz ziskov a strát predstavuje jednu z troch súčastí, ktoré tvoria účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva, a to sú:

- Súvaha,

¹² MÁZIKOVÁ, Katarína. a kol. 2016. Účtovníctvo podnikateľských subjektov I .Bratislava : Iura Edition, 2016. s. 263. ISBN 978-80-8168-405-0.

- Výkaz ziskov a strát,
- Poznámky.

Výnosy sa samé o sebe v súvahe nevykazujú, ale sú súčasťou položky výsledku hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Výnosy sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát, čo je: „formalizovaný prehľad výnosov a nákladov účtovnej jednotky za určité obdobie v peňažnom vyjadrení v požadovanom členení tak, aby bolo zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia za toto obdobie.“¹³

Výkaz ziskov a strát mikro účtovnej jednotky a malej a veľkej účtovnej jednotky sa líšia. Výkaz má svoju formálnu úpravu a podľa veľkostnej skupiny jeho štruktúra môže mať:

- 38 riadkov v prípade mikro účtovnej jednotky. Na jednotlivých riadkoch sa vykazujú výnosy, náklady, výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, výsledok hospodárenia z finančnej činnosti, výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením, daň z príjmov, prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom a ako úplne posledná položka výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení;
- 61 riadkov v prípade malej a veľkej účtovnej jednotky. Oproti výkazu mikro účtovnej jednotky, v tomto výkaze možno nájsť niekoľko rozdielov. Hneď na začiatku výkazu je položka, ktorú výkaz pre mikro účtovné jednotky neobsahuje, a to čistý obrat. Ďalej sa tu vykazujú náklady, výnosy, výsledok hospodárenia hospodárskej činnosti, výsledok hospodárenia z finančnej činnosti, výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením a daň z príjmov. Druhým rozdielom sú položky daň z príjmov splatná a daň z príjmov odložená. Ako posledná položka je tu taktiež výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Jednotlivé náklady a výnosy sa vykazujú na priradené riadky vo výkaze a to buď ako konečný stav výnosového účtu alebo ako súčet konečných stavov viacerých účtov uvedených v príslušnom riadku výkazu.

Pri výkaze ziskov a strát sa môžeme stretnúť s pojmom položka vytvárajúca výsledok hospodárenia alebo výsledková položka, ktorá predstavuje konkrétny výnos alebo náklad, ktorému bol vo výkaze priradený konkrétny názov a peňažná hodnota.

Podstatnú časť výsledkových položiek tvoria:

- Nákladové položky – predstavujú sumy z účtov nákladov,

¹³ ŠLOSÁROVÁ, Anna. – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017. **s. 205**. ISBN 978-80-8168-589-7.

- Výnosové položky – predstavujú sumy z účtov výnosov.

Okrem toho, sa na iných riadkoch vykazujú:

- Požadované ukazovatele – môžu nimi byť čistý obrat a pridaná hodnota,
- Výsledok hospodárenia v požadovanom členení – môžu nimi byť čiastkové výsledky hospodárenia, teda výsledky hospodárenia z hospodárskej alebo finančnej činnosti,
- Celkový výsledok hospodárenia za účtovné obdobie – pred a po zdanení.

Výkaz ziskov a strát sa zostavuje na základe aktuálneho princípu, podľa ktorého sa skutočnosti, ktoré sú v ňom vykázané, účtujú a vykazujú v období, s ktorým vecne a časovo súvisia.¹⁴

Pre mikro, malé a veľké účtovné jednotky, ktoré vykazujú skutočnosti o ich činnosti vo výkaze ziskov a strát platí, že v prvom stĺpci sa vykazujú skutočnosti o nákladoch a výnosoch z bežného účtovného obdobia a v druhom stĺpci sa vykazujú skutočnosti z bezprostredne predchádzajúceho obdobia a dané sumy sú uvádzané v celých eurách.¹⁵

Pre mikro a malú účtovnú jednotku okrem toho platí aj, že účtovná jednotka, ktorá v danom účtovnom období vznikla alebo v bezprostredne predchádzajúcom období účtovala v sústave jednoduchého účtovníctva, v druhom stĺpci nič nevykazuje.¹⁶

Vo výkaze sa uvádzajú jednotlivé náklady a výnosy, ktoré účtovnej jednotke nastali a ktoré prispeli k tvorbe výsledku hospodárenia za účtovné obdobie, pričom sa tak môže, či už účtovná jednotka alebo používateľ informácií, dozvedieť o úspešnom alebo neúspešnom hospodárení danej účtovnej jednotky.

Vo výkaze ziskov a strát sa výnosy členia a rôzne vykazujú. U mikro účtovných jednotiek sa na prvom riadku nachádzajú výnosy z hospodárskej činnosti spolu ako súčet všetkých výnosov z hospodárskej činnosti. Do tejto sumy sa sčítavajú položky na riadkoch 02 až 07 a ich štruktúru môžeme vidieť v prílohe A v tabuľke A.1. Potom na riadku 20 nasledujú výnosy z finančnej činnosti ktorý sa skladá zo súčtu účtov účtovej skupiny 66. Ich štruktúru je možné vidieť v prílohe A v tabuľke A.2.

U malých a veľkých účtovných jednotiek sú výnosy vo výkaze ziskov a strát tiež delené. Ako prvé na riadku 02 sú výnosy z hospodárskej činnosti, ktoré predstavujú súčet

¹⁴ ŠLOSÁROVÁ, Anna. – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017. **s. 208-209**. ISBN 978-80-8168-589-7.

¹⁵ Opatrenie č. MF/15464/2013-74, § 3, odsek 2), 3); Opatrenie č. MF/23378/2014-74 § 3, odsek 2), 3); Opatrenie č. MF/23377/2014-74 § 3, odsek 2), 3)

¹⁶ Opatrenie č. MF/15464/2013-74, § 3, odsek 4); Opatrenie č. MF/23378/2014-74 § 3, odsek 5);

hodnôt zaúčtovaných na riadkoch 03 až 09. Tabuľku s konkrétnym zadelením účtov k riadkom vo výkaze je možné nájsť v prílohe A v tabuľke A.3. Na riadku 29 sa nachádzajú výnosy z finančnej činnosti spolu, čo predstavuje súčet všetkých účtov skupiny 66. Podrobnejšie delenie a zaradenie v položkách je možné nájsť prílohe A v tabuľke A.4.

Výkaz ziskov a strát má horizontálnu formu a má dve štruktúry usporiadania položiek nákladov a výnosov:

- a) horizontálna štruktúra,
- a) vertikálna štruktúra.

Horizontálna štruktúra vo výkaze má stĺpce, ktoré obsahujú údaje o ocenení výsledkových položiek za posledné dve účtovné obdobia. Tieto stĺpce predstavujú: označenie, text, číslo riadku a skutočnosti, ktoré sú vykazované za dve obdobia to bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie, každé vykázané vo vlastnom stĺpci.¹⁷

Vertikálna štruktúra predstavuje jednotlivé skupiny riadkov vo výkaze a ich poradie vzhľadom na vykazovanie výsledkových položiek. Riadky sú rozčlenené podľa nákladových a výnosových položiek, a to podľa potrieb vykázania výsledku hospodárstva. Základný princíp vertikálnej štruktúry pre mikro účtovné jednotky môžeme vidieť v prílohe B v tabuľke B.1 a základný princíp vertikálnej štruktúry pre malé a veľké účtovné jednotky nájdeme v prílohe B v tabuľke B.2.

1.5 Poznámky – doplňujúce informácie o výnosoch

Poznámky sú treťou súčasťou účtovnej závierky a podľa zákona o účtovníctve¹⁸ obsahujú:

- informácie, ktoré vysvetľujú a doplňujú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát,
- prípadne ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich vysvetľujú a doplňujú,
- informácie o použití účtovných zásad a metód,
- ďalšie informácie podľa požiadaviek zákona o účtovníctve,
- informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému účtovná jednotka zostavuje účtovnú závierku, nevykazuje v ostatných súčiastiach účtovnej závierky, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky.

¹⁷ ŠLOSÁROVÁ, Anna. – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017. **s. 214**. ISBN 978-80-8168-589-7.

¹⁸ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, §18 ods. 5.

Rozsah a obsah poznámok podnikateľoch, účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, sa mení podľa veľkostnej skupiny, v ktorej sa účtovná jednotka nachádza, teda či ich zostavuje:

- a) mikro účtovná jednotka,
- b) malá účtovná jednotka,
- c) veľká účtovná jednotka.

Poznámky sú pre používateľov informácií z účtovnej závierky podstatným zdrojom informácií o danej účtovnej jednotke, ktoré upresňujú kvantitatívne ukazovatele prezentované v súvahe a vo výkaze ziskov a strát.

V poznámkach pre mikro účtovné jednotky sa uvádza „Informácia o sume a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov alebo výnosov, ktoré majú výnimočný rozsah alebo výskyt, napríklad výnosy z predaja podniku alebo časti podniku, náklady z dôvodu predaja podniku alebo časti podniku, škody z dôvodu živelných pohrôm.“¹⁹

V prípade malých účtovných jednotiek sa v poznámkach uvádza to isté ako aj v poznámkach mikro účtovných jednotiek a navyše sa uvádza: „Informácia o udelení výlučného práva alebo osobitného práva, ktorým sa udelilo právo poskytovať služby vo verejnom záujme, pričom sa uvádza náhrada za túto činnosť v akejkoľvek forme, a ak sa zároveň vykonávajú aj iné činnosti, uvádzajú sa aj informácie o účtovných zásadách použitých pri pridelovaní nákladov a výnosov.“²⁰

U veľkých účtovných jednotiek sa v poznámkach vykazujú tie isté skutočnosti ako aj u malých účtovných jednotiek, avšak navyše: „K položkám výnosov a nákladov sa v poznámkach uvádzajú doplnujúce a vysvetľujúce informácie o:

- a) sume tržieb za vlastné výkony a tovar s uvedením ich opisu a hodnoty tržieb podľa jednotlivých typov výrobkov a služieb účtovnej jednotky,
- b) zmene stavu vnútroorganizačných zásob; ak sa zmena ich stavu nerovná rozdielu medzi stavom netto na konci predchádzajúceho účtovného obdobia a stavom netto na konci bežného účtovného obdobia, uvádzajú sa dôvody vzniku tohto rozdielu podľa jednotlivých položiek zásob, najmä manká a škody, zmena metódy oceňovania, dary,
- c) opise a sume významných položiek výnosov pri aktivácii nákladov,
- d) opise a sume ostatných významných položiek výnosov z hospodárskej činnosti,

¹⁹Opatrenie č. MF/15464/2013-74, príloha č.1, článok III. Ods. 1

²⁰Opatrenie č. MF/23378/2014-74, príloha č.1, článok VII. Ods. 1 b)

f) opise a sume významných položiek finančných výnosov a celkovej sume kurzových ziskov; osobitne sa uvádza hodnota kurzových ziskov účtovaná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.²¹

„Pri výnosoch a nákladoch sa uvádza výška a charakter jednotlivých položiek výnosov a nákladov, ktoré majú výnimočný rozsah alebo výskyt.“²²

„V poznámkach sa uvádza členenie čistého obratu podľa § 2 ods. 14 zákona podľa jednotlivých typov výrobkov, tovarov, služieb alebo iných činností účtovnej jednotky a hlavných geografických oblastí odbytu, ak sa tieto činnosti a oblasti odbytu z hľadiska organizácie predaja výrobkov a tovarov a poskytovania služieb výrazne odlišujú. Ak predmetom činnosti účtovnej jednotky je dosahovanie iných výnosov ako sú výnosy z predaja výrobkov, tovarov a služieb, uvádza sa aj opis iných výnosov zahrňovaných do čistého obratu.“²³

²¹Opatrenie č. MF/23377/2014-74, príloha č. 1, článok IV, ods. 1 a)-d), f)

²²Opatrenie č. MF/23377/2014-74, príloha č. 1, článok IV, ods. 2

²³Opatrenie č. MF/23377/2014-74, príloha č. 1, článok IV, ods. 4

2 Ciele práce, metodika práce a metódy skúmania

Výnosy predstavujú pre podnik realizované alebo realizovateľné výkony, ktoré sú vyjadrené v peňažných jednotkách. Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je analýza výnosov v účtovníctve podnikateľov v kontexte právnej úpravy účtovníctva vrátane účtovnej závierky platnej v Slovenskej republike v súčasnosti a analyzovanie, porovnanie a vyhodnotenie obsahu a štruktúry výnosov v konkrétnych vybraných účtovných jednotkách na základe individuálnych účtovných závierok s cieľom vyhodnotenia výkazu ziskov a strát a poznámok, ako zdrojov informácií užitočných na posúdenie obsahu a štruktúry výnosov.

Na splnenie hlavného cieľu je potrebné si stanoviť čiastkové ciele. V prvej časti práce sme si stanovili tieto čiastkové ciele:

- charakteristika výnosov v účtovníctve podnikateľov,
- stručný prehľad výnosov z hospodárskej a finančnej činnosti v účtovníctve podnikateľov,
- charakteristika výkazu ziskov a strát, štruktúry a jednotlivých položiek výnosov vo výkaze,
- charakteristika poznámok a ich štruktúry pre mikro, malé a veľké účtovné jednotky.

V tretej časti práce sme analyzovali, porovnali a vyhodnotili obsahovú stránku výnosov troch konkrétnych účtovných jednotiek, prostredníctvom individuálnych účtovných závierok. Obsahom tejto časti je analyzovanie, porovnanie a vyhodnotenie obsahu a štruktúry výnosov v konkrétnych vybraných účtovných jednotkách na základe individuálnych účtovných závierok s cieľom vyhodnotenia výkazu ziskov a strát a poznámok, ako zdrojov informácií užitočných na posúdenie obsahu a štruktúry výnosov. Čiastkovými cieľmi v tejto časti sme si stanovili:

- analyzovanie výnosov za bežné účtovné obdobie 2016 v konkrétnych účtovných jednotkách,
- porovnanie štruktúry výnosov za bežné účtovné obdobie 2016 na základe výkazu ziskov a strát konkrétnych účtovných jednotiek,
- porovnanie výnosov v konkrétnych účtovných jednotkách za 2 účtovné obdobia (2015 a 2016),

- vyhodnotenie výkazu ziskov a strát a poznámok ako zdroja informácií o výnosoch účtovných jednotiek.

Objekty skúmania sme vyberali na základe toho, do ktorej veľkostnej skupiny spadajú. Všetky účtovné jednotky majú rovnaký hlavný predmet podnikania. Zamerali sme sa iba na účtovné jednotky, ktoré sú slovenského pôvodu. Ako mikro účtovnú jednotku sme si zvolili Kníhkupectvo Viera, s.r.o.; ako malú účtovnú jednotku CBR Martinus, s.r.o. a ako veľkú účtovnú jednotku Panta Rhei, s.r.o..

Údaje, ktoré sme získali, boli získané na základe analýzy dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období a to porovnaním hodnôt vykazovaných vo výkazoch ziskov a strát skúmaných účtovných jednotiek za dve účtovné obdobia, ktorými boli účtovné obdobia 2015 a 2016. V niektorých prípadoch sme museli použiť poznatky z účtovného obdobia 2014 na zaistenie správnosti vykázaných údajov.

Podklady a dostatočné množstvo poznatkov a informácií k danej problematike, ktoré nám slúžili na vypracovanie bakalárskej práce sme získali z legislatívy platnej pre Slovenskú republiku a z odbornej literatúry. Z legislatívy sme využívali najmä zákon o účtovníctve, postupy účtovania a opatrenia k zostaveniu individuálnych účtovných závierok pre všetky veľkostné skupiny. Zdrojom individuálnych účtovných závierok účtovných jednotiek podnikateľov bol register účtovných závierok.

V práci boli využité metódy skúmania, konkrétne:

- Pozorovanie – sledovali sme javy danej problematiky, ktorú sme si našťudovali v prvej časti práce, na konkrétnych účtovných jednotkách,
- Deskripcia – jednotlivé javy a poznatky sme pomenovali a definovali,
- Analýza – celkovú problematiku sme rozložili na menšie, čiastkové problémy aby sme vedeli vybrať najpodstatnejšie fakty,
- Syntéza – tu sme presne naopak, ako pri analýze preskúmali najprv problém ako celok, teda čiastkové problémy sme skúmali ako časti celku,
- Dedukcia – všeobecné poznatky a informácie sme porovnali s našimi zisteniami a prišli sme k určitým zisteniam.

3 Výsledky práce a diskusia

V nasledujúcej časti práce sa budeme venovať jednotlivým účtovným jednotkám a ich účtovným závierkam, ktoré budeme analyzovať z hľadiska výnosov. Všetky účtovné jednotky, ktoré budeme porovnávať, boli založené ako spoločnosti s ručeným obmedzeným a účtujú v sústave podvojného účtovníctva s rovnakým hlavným predmetom podnikania – maloobchody a veľkoobchody zameriavajúce sa na predaj kníh.

Za mikro účtovnú jednotku sme si zvolili účtovnú jednotku Kníhkupectvo Viera, s.r.o.. Je to malá predajňa kníh, ktorá vznikla v roku 2008 v Nitre a venuje sa hlavne predaju odbornej literatúry. Na to aby sme ju zatriedili do veľkostnej skupiny mikro účtovných jednotiek, musela splniť aspoň dve z podmienok ktoré boli definované v prvej časti tejto práce. Podmienky, ktoré účtovná jednotka Kníhkupectvo Viera splnila za účtovné obdobia 2014 a 2015, teda dve bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia, môžeme nájsť v prílohe C v tabuľke C.1.

Ako malú účtovnú jednotku sme si zvolili účtovnú jednotku CBR Martinus, s.r.o.. Firma CBR Martinus, s.r.o. vznikla v roku 1990 ako malé kníhkupectvo v Martine, kde sa nachádza aj dodnes, no s ďalšími deviatimi prevádzkami porozmiestňovanými po celom Slovensku. Martinus počas rokov nabral na klientele, službách a produktoch, ktoré ponúka, ale aj na hodnote. Na to aby bol Martinus do tejto veľkostnej skupiny zaradený, musel splniť aspoň dve z kritérií uvedených v Zákone o účtovníctve za dve po sebe predchádzajúce obdobia, ktorými boli účtovné obdobia 2014 a 2015. Prehľad o týchto kritériách sa nachádza v prílohe C v tabuľke C.2.

Za veľkú účtovnú jednotku sme si zvolili účtovnú jednotku Panta Rhei, s.r.o.. Vznik Panta Rhei siaha až do roku 1989, keď sa obchodík z predajných stánkov na trhoch presunul do prvej predajne a to vo Veľkom Mederi. Prvé kníhkupectvo bolo otvorené v roku 2000 v Bratislave v nákupnom centre Polus.

Hlavným predmetom podnikania sú:

- Maloobchodný predaj kníh a doplnkového sortimentu,
- Poskytovanie služieb občerstvenia kaviarenskeho typu

Pri nahliadnutí do prvej strany účtovnej závierky Panta Rhei môžeme vidieť, že sa zaraďuje medzi veľké účtovné jednotky. Na to, aby mohla byť považovaná za veľkú účtovnú jednotku musí spĺňať aspoň dve z troch kritérií za dve bezprostredne predchádzajúce obdobia, ktorých splnenie môžeme vidieť v prílohe C v tabuľke C.3. Z údajov v tabuľke je jasne vidno, že účtovná jednotka Panta Rhei patrí medzi veľké

účtovné jednotky a tým pádom aj jej účtovná závierka bude tvorená podľa zásad pre zostavenie účtovnej závierky pre veľké účtovné jednotky.

3.1 Analýza výnosov za bežné účtovné obdobie 2016 v konkrétnych účtovných jednotkách

3.1.1 Kníhkupectvo Viera, s.r.o.

V nasledujúcej tabuľke si môžeme prezrieť všetky výnosy, ktoré nastali účtovej jednotke Kníhkupectvo Viera počas účtovných období 2015 a 2016.

Tabuľka 2 Prehľad výnosov účtovnej jednotky Kníhkupectvo Viera

Účty patriace pod položku	Názov položky vo výkaze ziskov a strát	Hodnota za bežné účtovné obdobie 2016	Hodnota za bezprostredne predchádzajúce obdobie 2015
604, 607	Tržby za predaj tovaru	346 230€	361 744€
662	Výnosové úroky	1€	1€
	Výnosy celkom:	346 231€	361 745€

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe informácií získaných z účtovnej závierky účtovnej jednotky Kníhkupectvo Viera, s.r.o. za rok 2016

Keďže sa účtovná jednotka venuje hlavne predaju kníh a knižného tovaru, tak aj jej výnosy tomu zodpovedajú. Najväčšou položkou, ktorá tvorí výnosy tejto účtovnej jednotky predstavuje položka Tržby z predaja tovaru. Keďže sme už spresnili predmet podnikania na začiatku tejto podkapitoly, vieme, že hodnota tejto položky je iba z obrátov na účte 604. Celkové výnosy na tejto položke predstavujú hodnotu 346 230€.

3.1.2 CBR Martinus, s.r.o.

Keďže vieme, že Martinus je malá účtovná jednotka, bude sa jej účtovná závierka a všetky jej súčasti odlišovať od účtovnej závierky Kníhkupectva Viera. Rozdiel v štruktúre medzi týmito výkazmi ziskov a strát je možné vidieť v prílohe B v tabuľkách B.1 a B.2. Z údajov uvedených vo výkaze ziskov a strát môžeme povedať, že najväčšiu časť výnosov za rok 2016 predstavujú tržby za predaj tovaru. Keďže vieme, že sa Martinus zaoberá hlavne predajom kníh, môžeme s istotou povedať, že sa jedná o výnosy z tržieb za predaj tovarov – účet 604, ktorého hodnota predstavuje 8 241 396 €.

Tabuľka 3 Prehľad výnosov účtovnej jednotky Martinus

Účty patriace pod položku	Názov položky vo výkaze ziskov a strát	Hodnota za bežné účtovné obdobie 2016	Hodnota za bezprostredne predchádzajúce obdobie 2015
604, 607	Tržby za predaj tovaru	8 241 396€	6 967 245€
602, 606	Tržby z predaja služieb	149 071€	857 491€
641, 642	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	49 000€	0€
644, 645, 646, 648, 655, 657	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	3 046€	18€
	Výnosy z hospodárskej činnosti:	8 442 513€	7 824 754€
662A	Ostatné výnosové úroky	24€	48€
663	Kurzové zisky	14€	5€
668	Ostatné výnosy z finančnej činnosti	2 180€	15 411€
	Výnosy z finančnej činnosti:	2 218€	15 464€
	Výnosy celkom:	8 444 731€	7 840 218€

Zdroj: vlastné spracovanie na základe informácií získaných z účtovnej závierky účtovnej jednotky CBR Martinus, s.r.o. za rok 2016

Martinusu vznikli aj tržby zo služieb, prostredníctvom niektorých svojich prevádzok, ktorých súčasťou sú aj kaviarne, prípadne predajne poskytujúce aj iné služby pre svojich zákazníkov. Preto druhú najväčšiu položku v rámci výnosov tvoria tržby z predaja služieb, do ktorých spadajú účty 602 – Tržby z predaja služieb a 606 – Výnosy zo zákazky. Ich hodnota sa vyšplhala na 149 071 €. Niektoré účtovné jednotky počas účtovného obdobia predávajú nepoužívaný dlhodobý majetok alebo materiál. Preto aj táto účtovná jednotka má na položke Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu zaúčtovaných v rámci účtov 641 – Tržby z predaja dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku a 642 – Tržby z predaja materiálu, hodnotu 49 000 €, ktoré získala z predaja nepotrebného majetku. Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti predstavujú súhrn všetkých čiastkových výnosov, ktoré predstavujú hodnotu 3 046 €. Účty, z ktorých sa tieto výnosy skladajú možno nájsť v tabuľke 3 alebo v prílohe A v tabuľke A.3 na riadku 09. Celkové výnosy z hospodárskej činnosti za účtovné obdobie 2016 tvoria hodnotu 8 442 513 €.

Ostatné výnosové úroky predstavujú analytickú evidenciu syntetického účtu 662 – Úroky, a to konkrétne úroky od účtovných jednotiek, ktoré nie sú s danou účtovnou jednotkou prepojené. Na tejto položke výkazu ziskov a strát je uvedená hodnota 24 €. Účtovnej jednotke v rámci roku 2016 vznikli kurzové rozdiely ako výsledok pri účtovaní so zahraničnými účtovnými jednotkami. Kurzové zisky, účtované na účte 663 – Kurzové zisky predstavujú hodnotu 14 €. Ostatné výnosy z finančnej činnosti, ktoré boli zaúčtované na účet 668 – Ostatné finančné výnosy majú hodnotu 2 180 €. Celkovo tvoria výnosy z finančnej činnosti za účtovné obdobie 2016 hodnotu 2 218€. Z nasledujúcich zistení môžeme zhrnúť, že výnosy za rok 2016, ktoré sú tvorené výnosmi z hospodárskej činnosti a výnosmi z finančnej činnosti, spolu dosiahli hodnotu 8 444 731€. S touto hodnotou neskôr účtovná jednotka pracovala na vyčíslení výsledku hospodárenia.

V poznámkach účtovnej jednotky CBR Martinus nie je náplň pre položku týkajúcu sa informácií o sumách a dôvodoch vzniku jednotlivých položiek nákladov a výnosov, ktoré majú výnimočný rozsah alebo výskyt.

3.1.3 *Panta Rhei, s.r.o.*

Výkaz ziskov a strát a poznámky sú v súlade s opatreniami na zostavenie účtovnej závierky pre veľké účtovné jednotky. Na to aby mohla účtovná jednotka zostaviť účtovnú závierku pre túto veľkostnú skupinu, musela splniť kritéria na zaradenie do tejto veľkostnej skupiny. V prílohe C v tabuľke C.4 je vidieť, že Panta Rhei tieto podmienky splnila.

Ako bolo už spomenuté na začiatku tejto podkapitoly, Panta Rhei predáva hlavne knihy, čo môžeme vidieť aj v najväčšej hodnote spomedzi jej výnosov. Tržby za predaj tovaru predstavujú sumu 34 665 177 € a taktiež sú zložené z účtov 604 a 606. Ďalšia výnosová položka boli tržby z predaja služieb s hodnotou 3 494 103 €. V prílohe C.4 je vidno, že majetok účtovnej jednotky má vysokú hodnotu. Niektoré časti tohto majetku ale jednotka nemusí využívať alebo už ich ďalej nepoužíva, preto sa ich rozhodne predat'. Práve v takomto prípade vznikli výnosy na účtoch 641 a 642, keď sa účtovná jednotka rozhodla predat' svoj nepotrebný dlhodobý majetok v celkovej sume 26 513 €. Ostatné čiastkové výnosy, ktoré vznikli jednotke počas roka, ktoré sa účtujú na účtoch 644, 645, 646, 648, 655 alebo 657 boli kumulované vo výkaze ziskov a strát v položke Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti. Ich celková hodnota sa vyšplhala na 404 695€.

Všetky doteraz spomenuté položky predstavujú výnosy z hospodárskej činnosti, ktoré účtovná jednotka zaúčtovala počas roku 2016. Celková hodnota týchto výnosov predstavuje 38 590 488 €.

Tabuľka 4 Prehľad výnosov účtovnej jednotky Panta Rhei

Účty patriace pod položku	Názov položky vo výkaze ziskov a strát	Hodnota za bežné účtovné obdobie 2016	Hodnota za bezprostredne predchádzajúce obdobie 2015
604, 607	Tržby za predaj tovaru	34 665 177€	32 440 492€
602, 606	Tržby z predaja služieb	3 494 103€	3 363 937€
641, 642	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	26 513€	15 083€
644, 645, 646, 648, 655, 657	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	404 695€	743 240€
	Výnosy z hospodárskej činnosti:	38 590 488€	36 562 752€
662A	Ostatné výnosové úroky	21 418€	21 205€
663	Kurzové zisky	3 653€	24 086€
	Výnosy z finančnej činnosti:	25 071€	45 291€
	Výnosy celkom:	38 615 559€	36 608 043€

Zdroj: vlastné spracovanie na základe informácií získaných z účtovnej závierky účtovnej jednotky Panta Rhei, s.r.o. za rok 2016

Ďalšie výnosy, ktoré účtovnej jednotke vznikli, boli ostatné výnosové úroky. Táto položka ako aj u malých účtovných jednotiek, tak aj u veľkých účtovných jednotiek, je tvorená analytickou evidenciou syntetického účtu 662 – Úroky. Jedná sa o úroky, ktoré sú od účtovných jednotiek, ktoré nie sú prepojené z danou účtovnou jednotkou, ktorej tieto výnosy vznikli. Ich hodnota v roku 2016 predstavuje 21 418 €. Ako mnoho iných firiem, aj Panta Rhei obchoduje aj so zahraničím. Pre tento dôvod jej vznikli kurzové rozdiely na účte 663 – Kurzové zisky v hodnote 3 653 €. Celkové výnosy z finančnej činnosti, ktoré vznikli účtovnej jednotke Panta Rhei za účtovné obdobie 2016 predstavujú 25 071 €.

Spočítaním výnosov z hospodárskej činnosti a výnosov z finančnej činnosti dostaneme celkové výnosy, ktoré dosiahla účtovná jednotka v účtovnom období 2016. Ich hodnota predstavuje 38 615 559 €. Ďalej s touto hodnotou pracuje účtovná jednotka, aby vyjadrila výsledok hospodárstva za dané účtovné obdobie.

V poznámkach účtovnej jednotky Panta Rhei, s.r.o. D, (n), sa uvádza doplnenie k účtovaniu výnosov a to: „ Tržby za vlastné výkony a tovar neobsahujú daň z pridanej hodnoty. Sú tiež znížené o zľavy a zrážky (rabaty, bonusy, skontá, dobropisy a pod.), bez

ohľadu na to, či zákazník mal vopred na zľavu nárok, alebo či ide o dodatočne uznanú zľavu.“

Ďalej sa v poznámkach v časti G hovorí o bližšom účtovaní výnosov:

1. Tržby za vlastné výkony a tovar – účtovná jednotka ich delila podľa rôznych segmentov (typ výrobkov a služieb a hlavné teritória). Účtovnej jednotke vznikli tržby za vlastné výkony iba v rámci Slovenskej Republiky:

Tabuľka 5 Tržby za vlastné výkony a tovar – Panta Rhei

Oblasť odberu		Knihy a doplnkový tovar	Kaviarne	Ostatné	Spolu
Slovenská republika	2016	33 568 720€	3 182 432€	1 408 128€	35 804 429€
	2015	31 753 058€	3 049 312€	1 002 060€	35 804 429€

Zdroj: Poznámky doplnujúce informácie zo súvahy a výkazu ziskov a strát účtovnej jednotky Panta Rhei, s.r.o. k 31. decembru 2016, časť G, 1.

Vďaka týmto údajom môžeme vyhodnotiť, z akých činností má účtovná jednotka aké typy tržieb. Taktiež je možno vidieť rast a pokles výnosov za dve účtovné obdobia.

2. Prehľad o výnosoch z bežnej činnosti – predstavuje prehľad o ostatných výnosoch z hospodárskej a finančnej činnosti.

Tabuľka 6 Výnosy z hospodárskej a finančnej činnosti – Panta Rhei

Názov položky	2016	2015
Ostatné významné položky výnosov z hospodárskej činnosti, z toho	431 208 €	758 323 €
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	26 513 €	15 083 €
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	404 695 €	743 240 €
Finančné výnosy, z toho:	25 071 €	45 291 €
Výnosové úroky	21 418 €	21 205 €
<i>Kurzové zisky, z toho:</i>	<i>3 653 €</i>	<i>24 086 €</i>
Kurzové zisky ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	2 641 €	16 205 €
Ostatné finančné výnosy		
Iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou	456 279 €	803 614 €

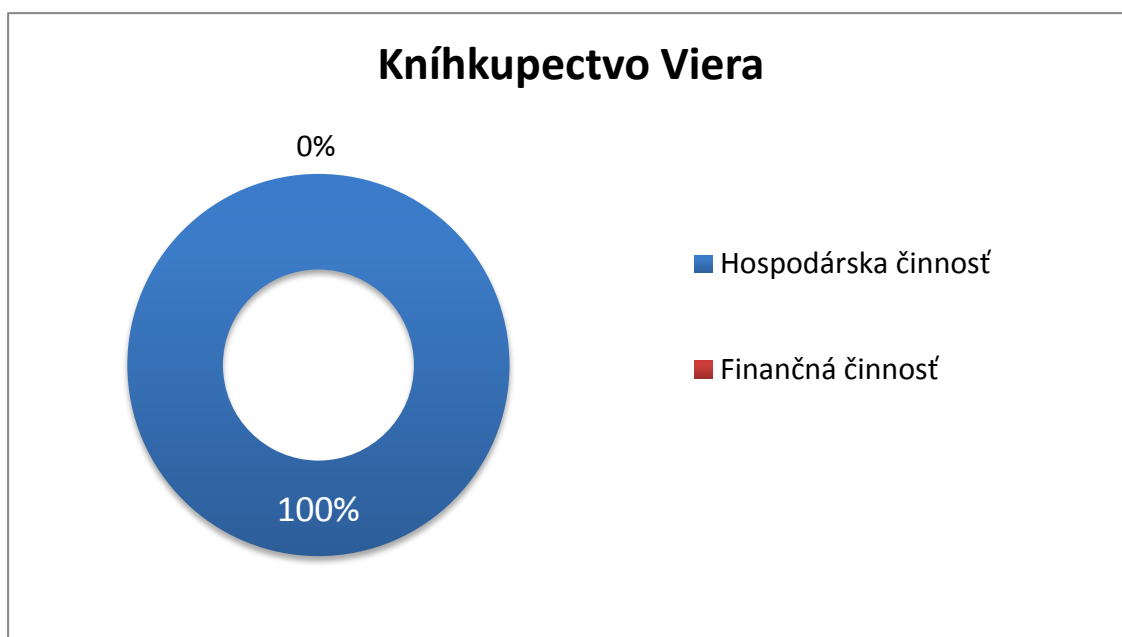
Zdroj: Poznámky doplnujúce informácie zo súvahy a výkazu ziskov a strát účtovnej jednotky Panta Rhei, s.r.o. k 31. decembru 2016, časť G, 2.

3.2 Porovnanie štruktúry výnosov za bežné účtovné obdobie (2016) na základe výkazov ziskov a strát konkrétnych účtovných jednotiek

Na základe analýzy údajov uverejnených vo všetkých troch účtovných závierkach môžeme teraz tieto informácie porovnať.

Na začiatku sme si určili, že každá jednotka je zástupcom inej veľkostnej skupiny. Prvá bola mikro účtovná jednotka Kníhkupectvo Viera, s.r.o., ktorá splnila všetky podmienky. Jej účtovná závierka spĺňa náležitosti pre mikro účtovnú jednotku.

Graf 1 Zloženie výnosov Kníhkupectva Viera

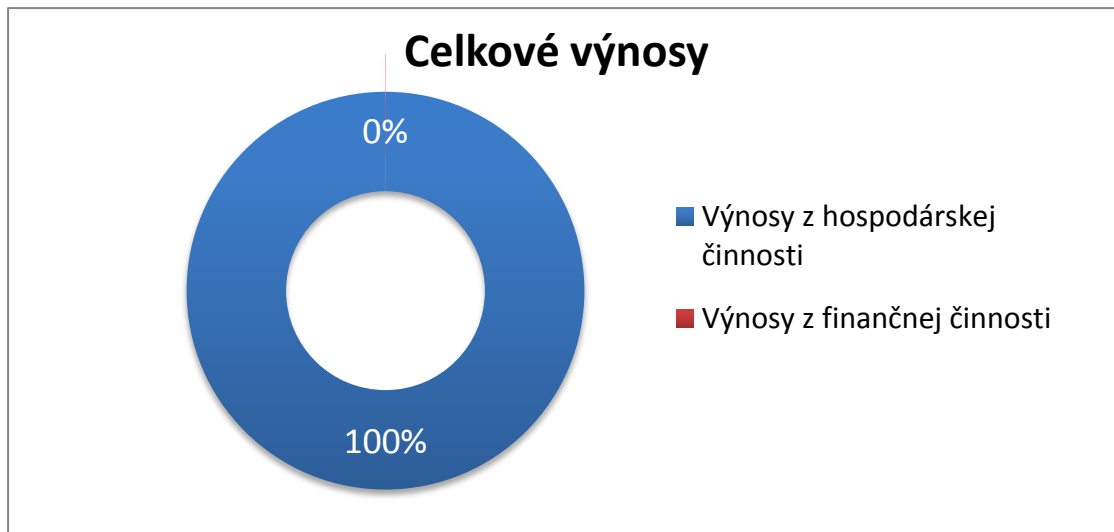
Zdroj: vlastné spracovanie

Jej výnosy boli čisto orientované k predaju kníh a preto boli jej jediné výnosy z hospodárskej činnosti z tržieb za predaj tovaru, čo predstavuje 99,999711% z celkových výnosov. Len 1 € tvorila hodnota výnosov z finančnej činnosti, ktorá predstavuje 0,000289%. Ich percentuálne vyjadrenie možno vidieť na Grafe 1.

Účtovná jednotka CBR Martinus, s.r.o. je predstaviteľom malej veľkostnej skupiny a jej účtovná závierka bola zostavená podľa daných náležitostí.

Celkové výnosy účtovnej jednotky predstavovali hodnotu 8 444 731€. Ako aj pri Kníhkupectve Viera ani pri tejto účtovnej jednotke výnosy z finančnej činnosti netvorila ani len 1% z celkových výnosov. Ich percentuálne zloženie z hospodárskej a finančnej činnosti je možné vidieť na ďalšom grafe:

Graf 2 Zloženie celkových výnosov – CBR Martinus, s.r.o.

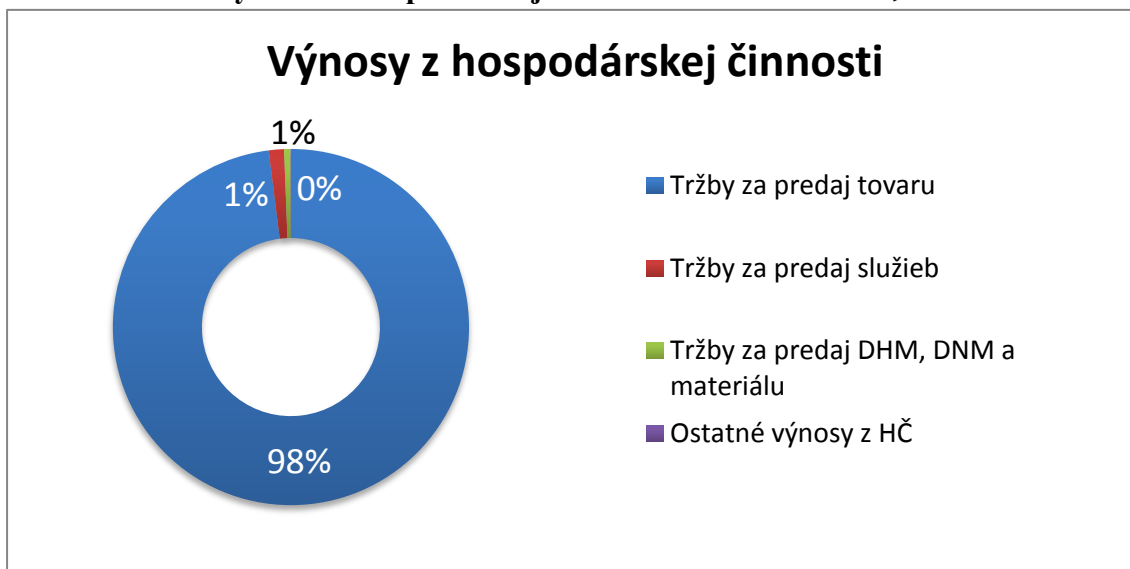

Zdroj: vlastné spracovanie

Jej výnosy boli rozmanitejšie ako výnosy účtovnej jednotky Kníhkupectvo Viera.

Vo výnosoch z hospodárskej činnosti jej najväčšou čiastkou boli tržby za predaj tovaru, ktoré tvoria 97,617806% z výnosov z hospodárskej činnosti. Druhou najväčšou položkou boli tržby z predaja služieb, ktoré tvoria 1,374839%. Ďalšie výnosy tvoria tržby z predaja dlhodobého hmotného majetku, dlhodobého nehmotného majetku a materiálu (0,580396%), a Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (0,036079%).

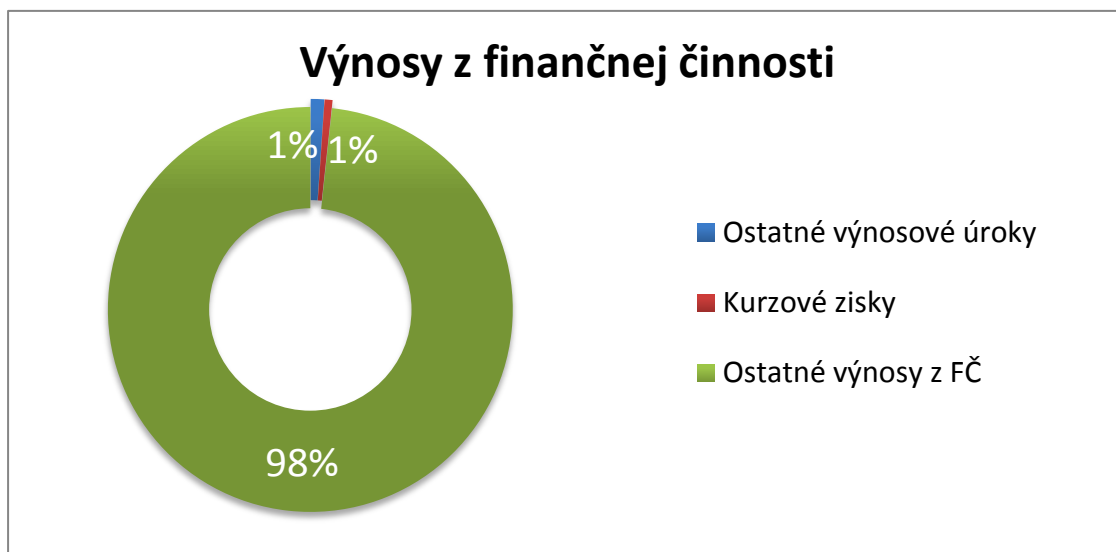
Graf 3 Zloženie výnosov z hospodárskej činnosti – CBR Martinus, s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

Výnosy z finančnej činnosti nemala účtovná jednotka vo veľkých sumách. Ostatné výnosné úroky tvorili 1,082056%, kurzové rozdiely tvorili 0,0631199% a ostatné výnosy z finančnej činnosti tvorili 98,286745% z celkových výnosov z finančnej činnosti.

Graf 4 Zloženie výnosov z finančnej činnosti – CBR Martinus, s.r.o.

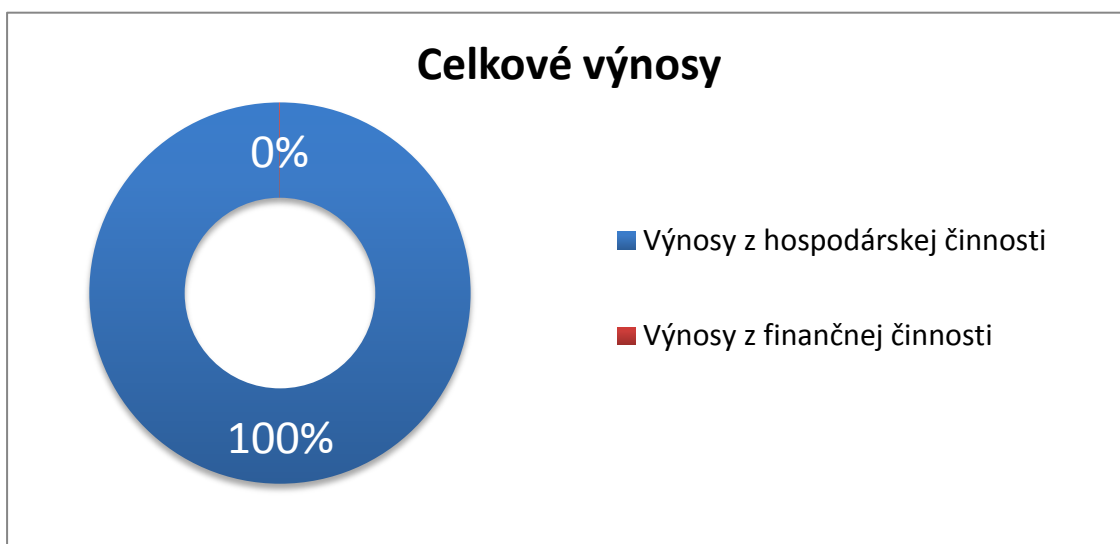

Zdroj: vlastné spracovanie

Predstaviteľom veľkej veľkostnej skupiny bola účtovná jednotka Panta Rhei, s.r.o., ktorá má splnené všetky kritéria stanovené v zákone o účtovníctve. Pomer medzi celkovými výnosmi bol:

- výnosy z hospodárskej činnosti 99,935075%,
- výnosy z finančnej činnosti 0,070393%.

Graf 5 Zloženie celkových výnosov – Panta Rhei, s.r.o.

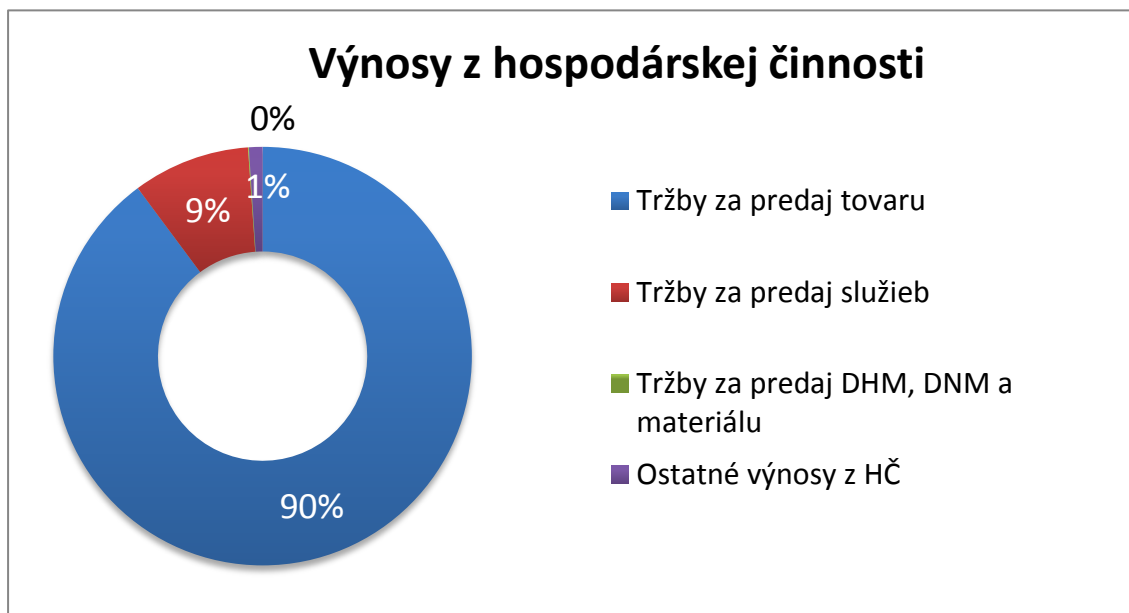

Zdroj: vlastné spracovanie

Výnosy tejto účtovnej jednotky boli menej rozmanité oproti účtovnej jednotke Martinus, ale ich hodnoty boli vyššie a prevládali v nich menšie rozdiely. Aj táto účtovná jednotka mala najväčšie výnosy práve z tržieb za predaj tovaru, ktoré predstavovali 89,828294% z celkových výnosov z hospodárskej činnosti. Taktiež sú tržby za predaj

služieb druhé najväčšie výnosy, ale ich rozdiel je už menší ako u predošlej jednotky, pretože predstavujú 9,054312%. Tržby z predaja dlhodobého hmotného majetku, dlhodobého nehmotného majetku a materiálu predstavujú 0,068703% a ostatné výnosy z hospodárskej činnosti predstavujú 1,048691%.

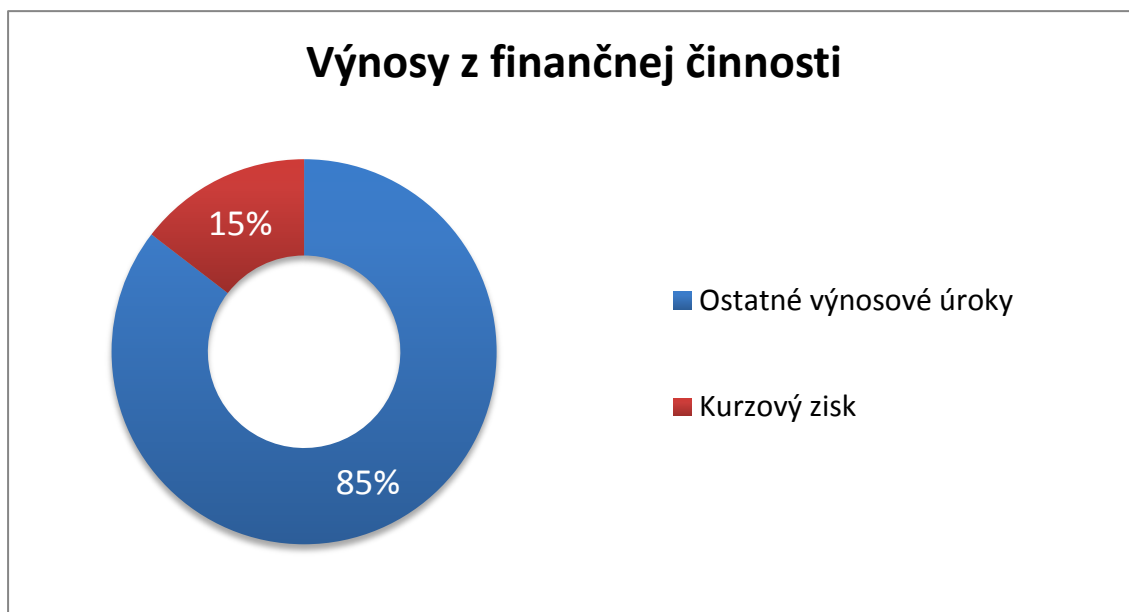
Graf 6 Zloženie výnosov z hospodárskej činnosti – Panta Rhei, s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

Počas roku 2016, účtovná jednotka Panta Rhei dosiahla len dva výnosy z finančnej činnosti a to ostatné výnosové úroky, ktoré predstavovali 85,429% a kurzový zisk, ktorý predstavoval 14,570% z celkových výnosov z finančnej činnosti.

Graf 7 Zloženie výnosov z finančnej činnosti – Panta Rhei, s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

3.3 Porovnanie výnosov konkrétnych účtovných jednotiek za dve účtovné obdobia (2015 a 2016)

V tejto podkapitole by sme sa radi venovali porovnaniu výnosov jednotlivých účtovných jednotiek za dve bezprostredne nasledujúce obdobia a to účtovné obdobia 2015 a 2016.

3.3.1 *Kníhkupectvo Viera, s.r.o.*

Získaním informácií z tabuľky 3 a porovnaním údajov Kníhkupectvo Viera z roku 2015 s účtovným obdobím 2016 môžeme povedať, že tržby z predaja tovaru v roku 2016 klesli o 4,29%, výnosové úroky ostali v tej istej hodnote a celkové výnosy klesli taktiež o 4,29%. Tieto skutočnosti môžeme vidieť znázornené na grafe 8:

Graf 8 Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Kníhkupectvo Viera, s.r.o.

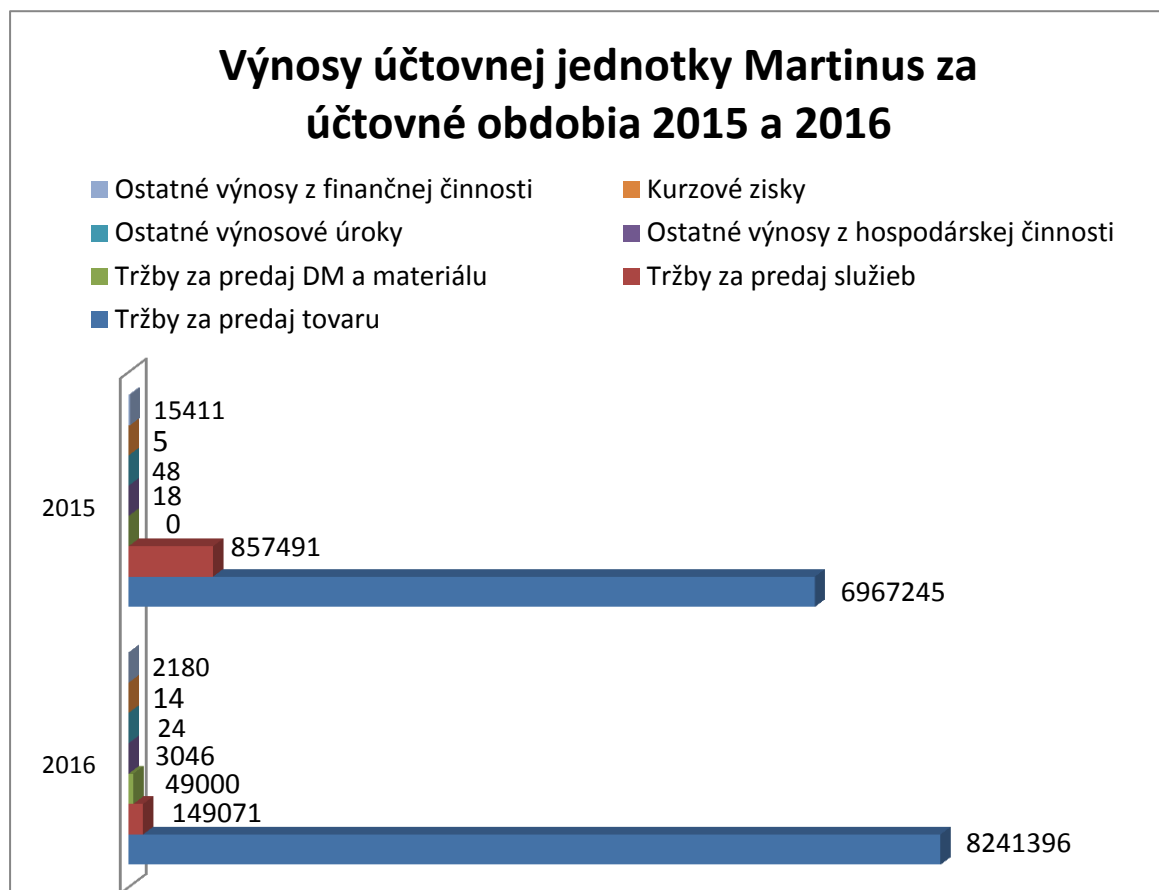
Zdroj: vlastné spracovanie

3.3.2 *CBR Martinus, s.r.o.*

Ak porovnáme bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie 2015 s analyzovaným účtovným obdobím 2016, môžeme vidieť niekoľko zmien v štruktúre výnosov účtovnej jednotky Martinus. Prvým rozdielom u účtovnej jednotky Martinus je zvýšenie tržieb z tovaru, čo sa aj očakáva preto, aby podnik rástol a jeho zisk spolu s ním. Tržby z tovaru vzrástli v roku 2016 o 18,28% oproti bezprostredne predchádzajúcemu obdobiu. Tržby z predaja služieb klesli oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu o 82,615%. Účtovná jednotka nepredala žiaden dlhodobý majetok a materiál v roku 2015. Nárast ostatných výnosov z hospodárskej činnosti v roku 2016 oproti roku 2015 je takmer 170-násobný. Celkové výnosy z hospodárskej činnosti vzrástli oproti predchádzajúcemu

účtovnému obdobiu o 7,9%. Výnosy z úrokov klesli o polovicu, kurzové zisky vzrástli o 64,29%, ostatné výnosy z finančnej činnosti klesli o 85,61% a celkové výnosy z finančnej činnosti klesli o 85,66% oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu. Celkový nárast výnosov z roku 2015 na rok 2016 bol o 7,71%, čo môžeme vidieť na nasledujúcom grafe:

Graf 9 Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Martinus

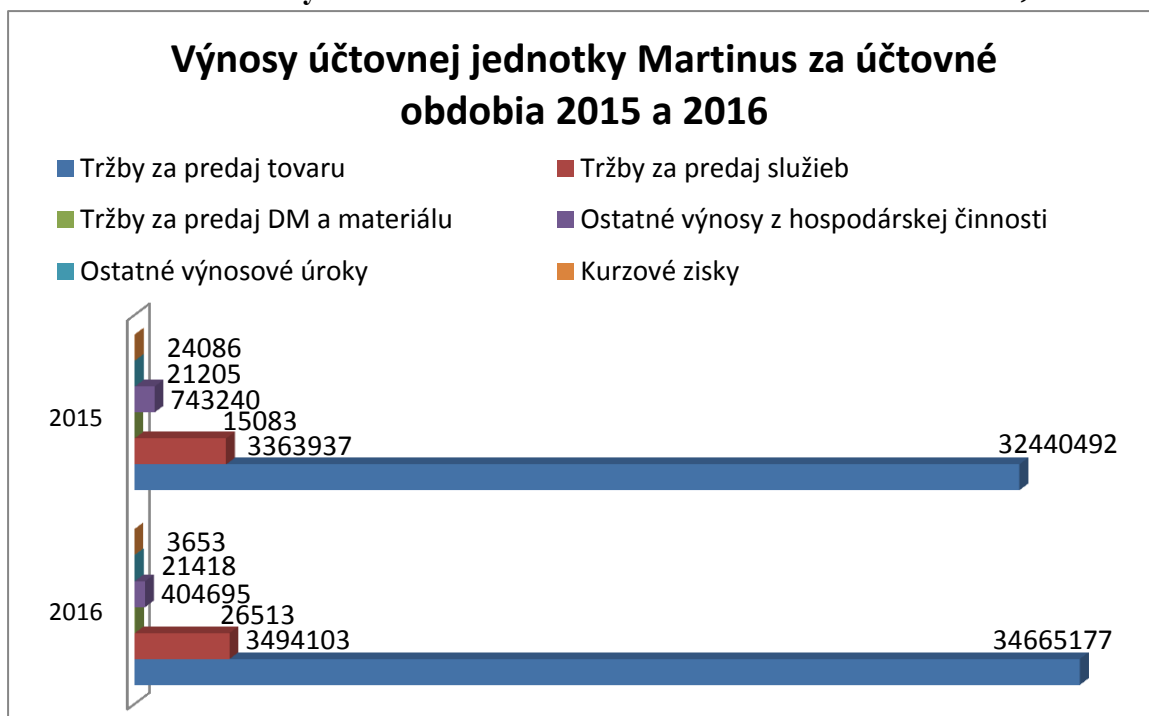

Zdroj: vlastné spracovanie

3.3.3 Panta Rhei, s.r.o.

U účtovnej jednotky Panta Rhei tržby za predaj tovaru vzrástli o 6,86%, tržby za predaj služieb vzrástli o 3,87%, tržby za predaj dlhodobého majetku a materiálu vzrástli o 75,78%, avšak ostatné výnosy z hospodárskej činnosti klesli takmer o polovicu, teda o 45,55%. Celkový nárast výnosov z hospodárskej činnosti bol 5,55%. Pri výnosoch z finančnej činnosti prišlo k nárastu iba pri ostatných výnosových úrokoch a aj to iba o 1%. Naopak k poklesu prišlo pri kurzových ziskoch a to o 84,83%. Celkové výnosy z finančnej činnosti klesli z roku 2015 na rok 2016 o 44,64%, teda takmer o polovicu. Aj napriek poklesom niektorých výnosov, celkové výnosy za rok 2016 vzrástli oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu o 5,48%, čo svedčí o raste účtovnej jednotky.

Graf 10 Porovnanie výnosov za účtovné obdobia 2015 a 2016 – Panta Rhei, s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

3.4 Vyhodnotenie výkazov ziskov a strát a poznámok ako zdrojov informácií o výnosoch konkrétnych účtovných jednotiek

Mikro účtovná jednotka mala iba dva výnosy. Niekedy nemusí byť jasné, aký výnos nastal a to hlavne pri položkách, ktoré spočítavajú viaceré výnosové účty. V takomto prípade je dobré doplniť tieto údaje v poznámkach. Keďže je predmet podnikania pri tejto účtovnej jednotke jasný, nemali sme potrebu hľadať ďalšie informácie v poznámkach.

U malej účtovnej jednotiek síce nastalo viac výnosov, no ich pôvod nám bol v niektorých prípadoch nezrejmý. Položky kde sa sčítavali viaceré výnosy nám nedávali jasný obraz o zložení výnosov a táto účtovná jednotka ani nemala doplnené údaje o výnosoch v poznámkach, nakoľko by sa tu tieto údaje žiadali.

Veľká účtovná jednotka nemá taktiež vo výkaze veľký prehľad o výnosoch, no doplnila tieto informácie o ďalšie údaje v poznámkach a tak sme dostali jasnejší obraz o jej výnosoch.

Výkazy ziskov a strát mikro, malej a veľkej účtovnej jednotky nie sú dostatočne jasne formulované. Je tam veľa súčtových položiek kde nie je jasné ako vznikla konkrétna položka, avšak poznámky ponúkajú dostatočný náhľad do tejto problematiky ak ich má účtovná jednotka dobre spracované.

Záver

Po analyzovaní všetkých výnosov vybraných troch účtovných jednotiek, zanalyzovaní ich výkazov ziskov a strát a ich poznámok môžeme zhrnúť naše poznatky, ku ktorým sme dospeli.

Mikro účtovná jednotka má len malé množstvo výnosov, s nerozmanitým charakterom. Takmer 100% jej výnosov tvorili tržby za predaj tovaru, ktoré sú súčasťou výnosov z hospodárskej činnosti.

U malej účtovnej jednotky Martinus boli výnosy rozmanitejšie. Vo výkaze mala uvedený väčší počet výnosov. Opäť výnosy z hospodárskej činnosti predstavovali takmer 100% celkových výnosov a to vďaka vysokým výnosom z tržieb za predaj tovaru. Pri tejto účtovnej jednotky nie je úplne jasný zdroj niektorých tržieb, hlavne pri položkách so súčtom hodnôt viacerých účtov. Martinus nemal v poznámkach žiadne doplňujúce informácie a preto sa o niektorých informáciách len domnievame.

Pri veľkej účtovnej jednotke Panta Rhei však boli prekvapujúco výnosy menej rozmanité, ako pri Martinuse, no s väčšími hodnotami. Tržby za predaj tovaru vytvárali len 90% z celkových výnosov z hospodárskej činnosti. Z finančnej činnosti účtovnej jednotke vznikli len dva výnosy a to v pomere 85% a 15%. Účtovná jednotka mala doplňujúce informácie o výnosoch v poznámkach. Táto skutočnosť pomohla ozrejmiť vznik niektorých výnosov.

Na základe údajov vo výkazoch ziskov a strát mikro, malých a veľkých účtovných jednotiek, je možné porovnať aj progres účtovných jednotiek za dve účtovné obdobia. Na základe týchto hodnôt možno porovnať, či výnosy účtovných jednotiek rastú alebo klesajú a ak by nastal pokles, či to ohrozuje ziskovosť účtovnej jednotky.

Veľkou pomocou pri výklade niektorých výnosov sú práve poznámky a účtovná jednotka Panta Rhei ich mala dobre spracované a poslúžili ako výborný zdroj doplňujúcich informácií aj pre túto bakalársku prácu.

Pre potreby interných a externých používateľov informácií z výkazu ziskov a strát nie sú výnosy spracované jasne a prehľadne a pre menej odborne znalých používateľov tieto informácie nemusia byť prínosné. Veľký problém vidíme v zlúčení niektorých účtov v položkách výkazu, hlavne ak nie sú doplnené o žiadne ďalšie informácie v poznámkach a nie je jasný pôvod ich vzniku.

Zoznam použitej literatúry

Tlačené knihy a monografie:

1. ŠLOSÁROVÁ, Anna. a kol. 2016. *Účtovníctvo. 2. preprac. a dopl. vyd.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2016. 296 s. ISBN 978-80-8168-444-9.
2. MÁZIKOVÁ, Katarína. a kol. 2016. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I.* Bratislava : Iura Edition, 2016. 292 s. ISBN 978-80-8168-405-0.
3. ŠLOSÁROVÁ, Anna. – BLAHUŠIAKOVÁ, Miriama. 2017. *Analýza účtovnej závierky.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2017. 440 s. ISBN 978-80-8168-589-7.
4. CENIGOVÁ, Anna. 2016. *Podvojný účtovníctvo podnikateľov 2016: Šestnásťte vydanie, doplnené a aktualizované k 1.1.2016.* Bratislava: Ceniga, 2016. 701 s. ISBN 978-80-9699-467-0.

Právne normy:

5. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
6. Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva a v znení neskorších predpisov.
7. Opatrenie č. MF/15464/2013-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre mikro účtovné jednotky a v znení neskorších predpisov.
8. Opatrenie č. MF/23378/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre malé účtovné jednotky a v znení neskorších predpisov.
9. Opatrenie č. MF/23377/2014-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o individuálnej účtovnej závierke a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre veľké účtovné jednotky a subjekty verejného záujmu a v znení neskorších predpisov.

Internetové zdroje:

10. www.zakonypreludi.sk
11. Individuálna účtovná závierka firmy Kníhkupectvo Viera, s.r.o. za účtovné obdobie 2016 [online]. [cit. 2018-02-27]. Dostupné na internete:
<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5622501>.
12. Individuálna účtovná závierka firmy CBR Martinus, s.r.o. za účtovné obdobie 2016 [online]. [cit. 2018-02-27]. Dostupné na internete:
<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5655088/0>.
13. Individuálna účtovná závierka firmy Panta Rhei, s.r.o. za účtovné obdobie 2016 [online]. [cit. 2018-02-27]. Dostupné na internete:
<http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/5781888>
14. Stránka Ministerstva Financií – podklady pre podvojné účtovníctvo [online].
Dostupné na: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=7480>
15. www.ako-uctovat-sk

Zoznam príloh

Príloha A Štruktúra výnosov vo výkaze ziskov a strát mikro, malých a veľkých
účetných jednotiek

Príloha B Základný princíp vertikálnej štruktúry výkazu ziskov a strát pre mikro, malé
a veľké účtovné jednotky

Príloha C Prehľad splnených kritérií vo vybraných účtovných jednotkách